

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

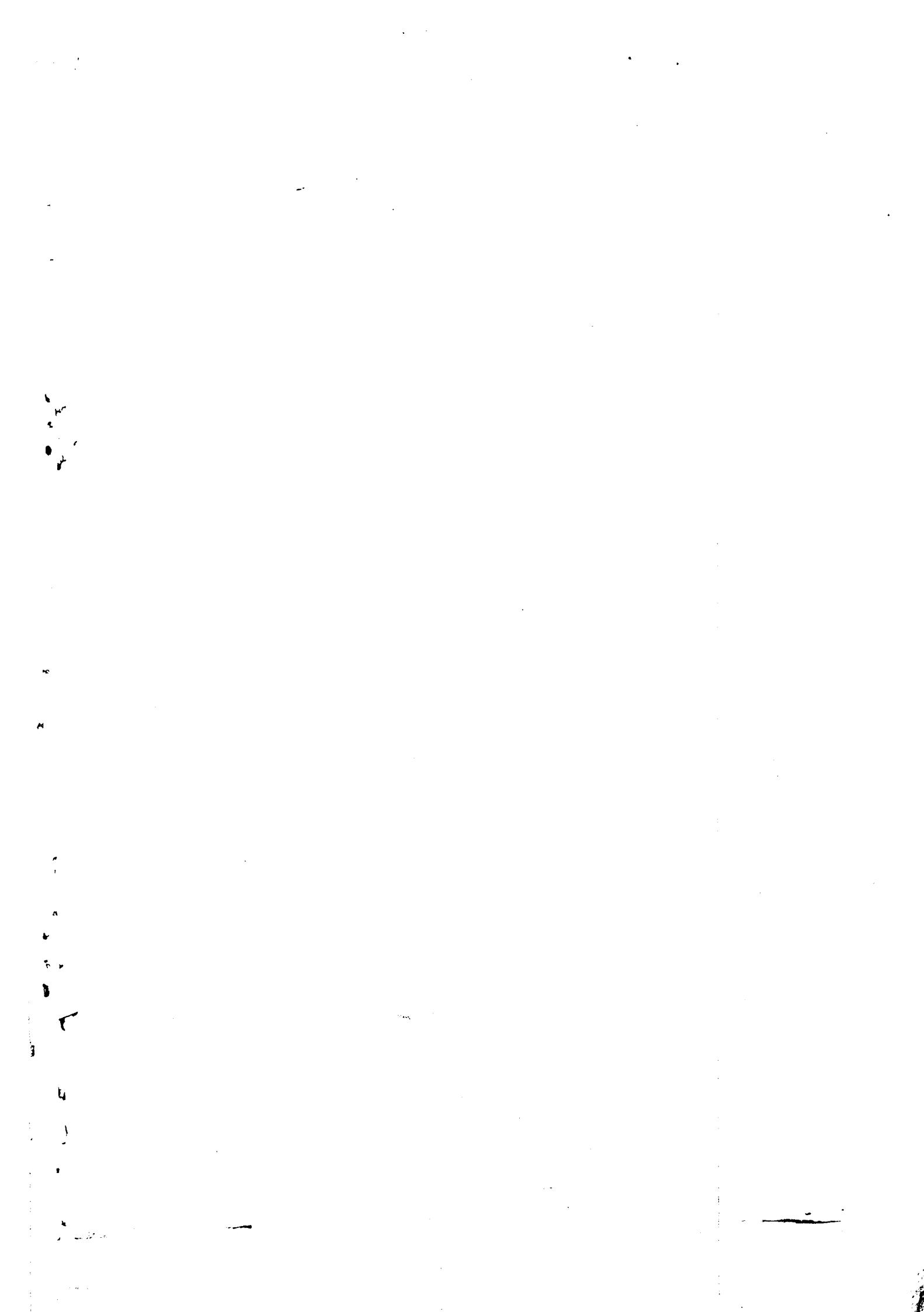
حقوق بین الملل

کمیتی برنامه ریزی حقوق
گروه علوم انسانی

تصویب دویست و نود و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

تاریخ: ۱۳۲۴/۲/۳

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی حقوق بین‌الملل

دوره کارشناسی ارشد

کمیته تخصصی: حقوق

گروه: علوم انسانی

شاخه:

رشته: حقوق بین‌الملل

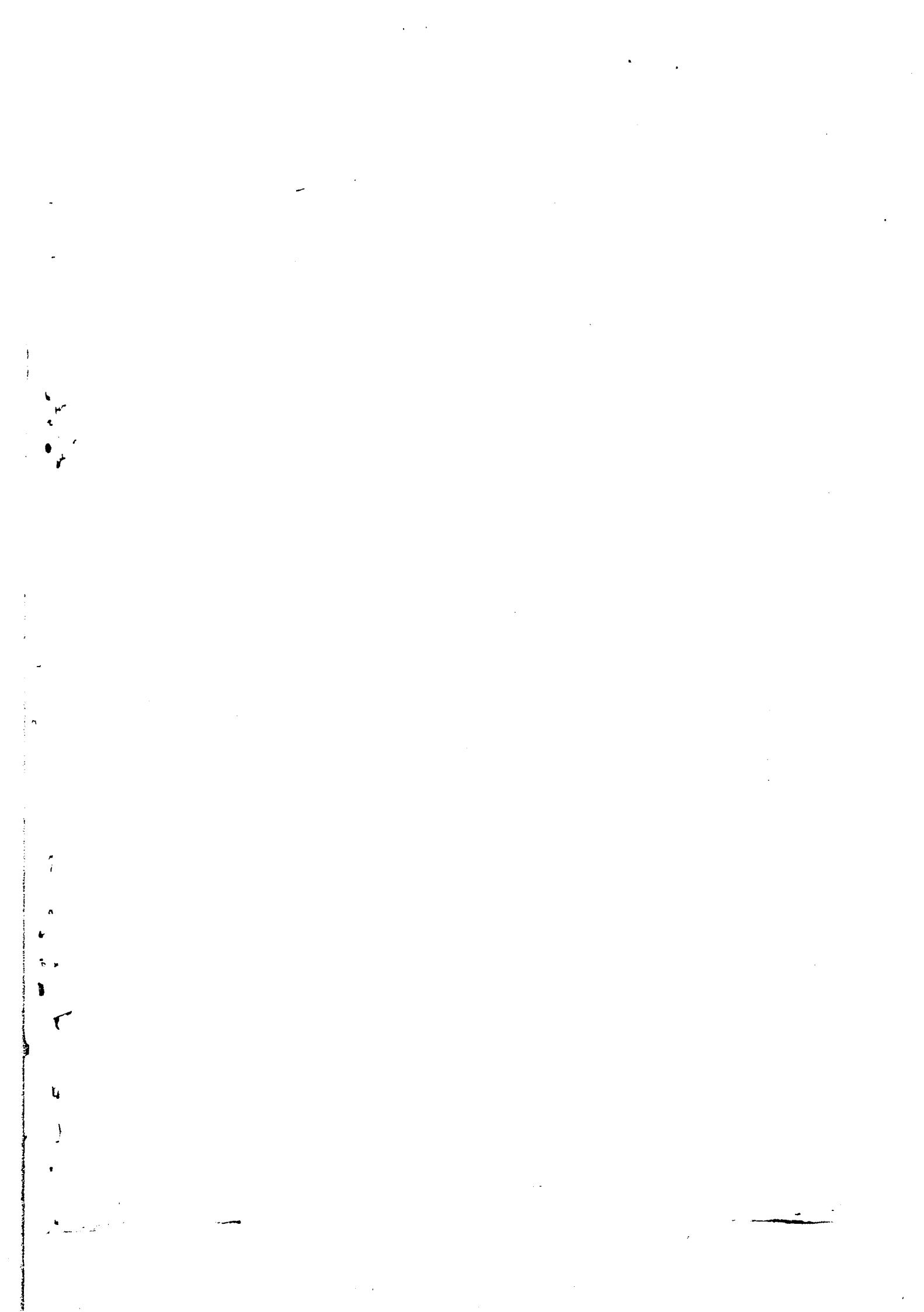
کدرسته:

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه‌ریزی در
موعد ۱۳۴۴/۲/۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل که
توسط کمیته حقوق گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه‌ریزی
تهیه شده و به تائید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل
(مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌ناردد:
ماهه ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل از تاریخ تصویب برای کلیه
دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر آنها را نیازمند است.
الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.
ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می‌شوند.
و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشد.
ج: موسسات آموزش عالی بیکر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط
دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماهه ۲) از تاریخ ۱۳۴۴/۲/۲ کلیه دورهای آموزشی و برنامه‌های مشابه موسسات در زمینه
کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی منکور
در ماهه امنسوج می‌شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی پادشاهی مطابق مقررات می‌توانند
این دوره را دایر و برنامه جدیدرا اجرا نمایند.

ماهه ۳) مشخصات کلی و برنامه‌رسی و سرفصل دروس دوره: کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل
در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.
رأی صادره: دویست و ندویсто هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی موزخ ۱۳۴۴/۲/۲

برموده برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

- ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با
اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل
از تاریخ تصویب تا قبل اجرای است.

رأی صادره دویست و نوی و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۶۴/۱/۳
در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل صحیح است بمورد
اجرا گذاشته شود.

مورد تائید است.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

دکتر علی شریعت‌مقدم
سریرست گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا، ابلاغ می‌شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبير شورای عالي برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورایعالی برنامه ریزی

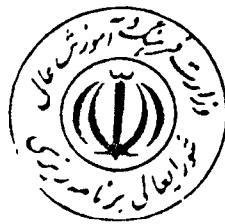

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

کمیته تخصصی حقوق کروه علوم انسانی

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق بین الملل

گروه: علوم انسانی
کمیته تخصصی حقوق
رشته: حقوق بین الملل
دوره: کارشناسی ارشد

شورایعالی برنامه ریزی بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل که توسط کمیته تخصصی حقوق گروه علوم انسانی شورایعالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱. برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

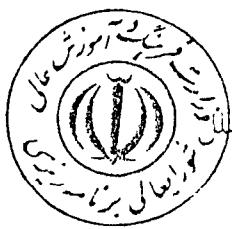
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.

ب: مؤسستای که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورایعالی برنامه ریزی می باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاصی تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲. کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه کارشناسی ارشد حقوق بین الملل در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ مطابق این برنامه می باشد و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق متررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳. مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

«بسمه تعالیٰ»

فصل اول: مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

۱. تعریف و هدف

دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل یکی از برنامه های علمی و تخصصی است که در برگیرنده آموزش اهم موضوعاتی است که در این رشته از حقوق عموماً تدریس می شود. برنامه این دوره با توجه به اهداف مشروح زیر تهیه و تدوین شده است:

الف: تربیت کارشناس ارشد حقوق بین الملل برای مؤسسه ای نظیر وزارت امور خارجه و یا نایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور و نهادهای سازمانی بین المللی.

ب: آماده سازی دانشجویان برای ادامه تحصیل در این رشته و کسب معلومات برای ورود به دوره تحقیقات عالی.

ج: تربیت کادر مشورتی حقوق بین الملل به منظور ارشاد و راهنمائی و حل و فصل دعاوی بین نهادهای داخلی کشور و سازمانهای کشورهای بیگانه.

۲. طول دوره و شکل نظام:

دوره کارشناسی ارشد (تایپوسته) حقوق بین الملل حداقل چهار نیمسنی وحدت کثر پنج نیمسنی تحصیلی (با پایان نامه) است و هر دانشجو باید ۳۲ واحد درس طبق برنامه تنظیمی بگذراند. به علاوه دانشجویانی که در دوره کارشناسی ۲ واحد معترض اسلامی و ۲ واحد منطق را نگذراند اند باید این ۴ واحد را بگذرانند.

۳. شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل
داوطلبان ورود به دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل باید از شرایط زیر برخوردار باشند:

۱. دارا بودن دانشمام حقوق از مراکز آموزش عالی ایران با معادل آن از کشورهای دیگر به تأیید مراجع صلاحیتدار.
۲. دارا بودن شرایط پذیرش طبق ضوابط شورای عالی برنامه ریزی
۳. پذیرفته شدن در امتحان ورودی و گرینش دانشجو.

مواد آزمون ورودی دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل توسط کمیته حقوق شورای عالی برنامه ریزی تعیین می شوند.

۴. واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی رشته حقوق بین الملل ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد.

۱. دروس اختصاصی (اعم از الزامی و اختیاری) ۲۸ واحد طبق فهرست دروس.
۲. پایان نامه ۴ واحد.

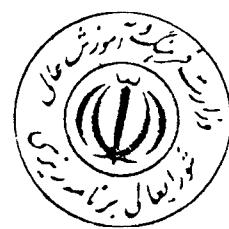
به علاوه ۴ واحد دروس عمومی (۲ واحد معارف اسلامی و ۲ واحد منطق) برای دانشجویانی که این دروس را در دوره کارشناسی نگذرانده اند.

توضیح

سمینار که کار تبعیع و تحقیق و دنباله دروس تخصصی می باشد با توجه به آئین نامه دوره کارشناسی ارشد (نایپیوسته) درباره موضوعات مربوط به رشته تخصصی با نظر و ارشاد استاد متخصص تهیه می شود و بایستی به صورت مقابله ای با استفاده از انتشارات علمی جدید تنظیم گردد و در جلسه ای که اداره آن به عهده یکی از استادان است با حضور دانشجویان عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار می گیرد.

فصل دوم: برنامه

- ۱ - دروس الزامی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل
- ۲ - دروس اختیاری کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

فصل دوم: برنامه

۱. دروس الزامی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

کد درس	نام درس	واحد	ساعت	زمان ارائه درس یا پیشنهاد
	جمع نظری عملی			
۱	حقوق معاهدات	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۲	مسنواحت بین المللی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۳	حقوق دریانها	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۴	حقوق بین الملل اقتصادی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۵	سازمانهای بین المللی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۶	حقوق بین الملل اسلام	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۷	دوشهنگی حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۸	حقوق بین الملل خصوصی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۹	متون حقوقی به زبان خارجی	۲	۲۴ ۲۴	۲۴ ۲۴
۱۰	سینیار	۱	۱۷ ۱۷	۱۷ ۱۷
۱۱	پاران نامه	۱	— —	— —
جمع				
		۲۲	۲۲۲ ۲۲۲	—

۱. دو واحد متون حقوقی به زبان خارجی ممکن است به تشخیص دانشکده مربوطه بیش از دو ساعت در هفته و در بیش از یک نیمسال تدریس گردد ولی در هر حال دو واحد محظوظ خواهد شد.

۲. دانشجویان موظفند برای هر درس دوره کارشناسی ارشد حقوق بین الملل بجز درس متون حقوقی یک کار تحقیقی انجام و ارائه نمایند که به تشخیص استاد درصدی از نمره درس مربوطه را تشکیل خواهد داد.

دوروس اختیاری کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

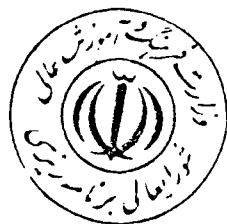
کد درس	نام درس	واحد	ساعت	زمان ارائه	درس یا پیشنباز
۱۱	تاریخ تحولات حقوق بین الملل	۲۴	۳۶	—	
۱۲	حقوق بین الملل هوا و فنا	۲	۳۶	—	
۱۳	حقوق مخاصمات مسلحانه	۲	۳۶	—	
۱۴	حقوق جزای بین الملل	۲	۳۶	—	
۱۵	حقوق دیپلماتیک و کنسولی	۱	۱۷	—	
۱۶	تأسیس و جانشینی دولتها در حقوق بین الملل	۱	۱۷	—	
۱۷	سازمانهای منطقه ای	۲	۳۶	—	
۱۸	حقوق بین الملل ارتباطات جمعی	۱	۱۷	—	
۱۹	حقوق بین الملل ذراز	۲	۳۶	—	
۲۰	حقوق بین الملل توسعه	۱	۱۷	—	
۲۱	مسئولیت مدنی	۲	۳۶	—	
۲۲	بررسی تغییلی برخی مسائل حقوق بین الملل عمومی	۲	۳۶	—	
۲۳	حقوق تجارت بین الملل	۲	۳۶	—	
۲۴	حقوق دریانی	۱	۱۷	—	
۲۵	نظریه های مختلف در روابط بین الملل	۱	۱۷	—	
۲۶	حقوق بین الملل محیط زیست	۱	۱۷	—	
جمع					
* دانشجویان موظفند حداقل ۹ واحد را از میان واحدهای اختیاری انتخاب و بگذرانند.					

فصل سوم: سرفصل دروس دوره' کارشناسی ارشد حقوق
بین الملل

۱. سرفصل دروس الزامی
۲. سرفصل دروس اختیاری

حقوق معاهدات

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل حقوقی مربوط به انعقاد و اجرای قراردادهای بین المللی

سرفصل دروس:

۱. کلیات راجع به معاهدات

الف: تحول تاریخی، تدوین و توسعه حقوق معاهدات در عصر حاضر

ب: معاهده بعنوان منبع کلاسیک

ج: معاهده در حکم قانون بین المللی

د: معاهده عام بین المللی و معاهده خاص بین المللی

۲. انعقاد معاهدات

الف: مذاکره و نگارش

ب: امضاء، تصویب و مصادمه معاهده

ج: ثبت و انتشار معاهده

۳. حق شرط در معاهده

الف: سابق و تعریف

ب: آثار شرط در معاهده

۴. اعتبار معاهدات در قرارداد ۱۹۶۹

الف: شرط صحت معاهدات

ب: بطلان معاهدات

۵. آثار معاهدات

الف: نسبت به دولتهای متعهد

ب: نسبت به دولتهای ثالث

۶. تفسیر معاهدات

الف: مقام مسئول تفسیر

ب: روش‌های تفسیر

۷. انفصال، معاهدات

الف: انقضای مدت

ب: تغییر بینادین اوضاع و احوال، فرسن مأذون

ج: آثار جنگ بر معاهدات

مسئلیت بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با موارد اجرا و نقض قواعد حقوق بین الملل بوسیله دولت‌ها و سایر تابعان و چگونگی اختراق حق در صحنه بین المللی.

سرفصل دروس:

۱. کلیات در مورد مسئلیت بین المللی

۲. مبانی مسئلیت بین المللی

الف: نقض قواعد حقوق بین الملل

ب: مسئلیت ناشی از خطر یا مسئلیت عینی و مسئلیت ناشی از خطا

۳. انتساب مسئلیت به تابعان حقوق بین الملل

الف: اعمال غیرقانونی منتبه به دولت‌ها

ب: اعمال غیرقانونی منتبه به سازمانهای بین المللی

ج: اعمال غیرقانونی منتبه به افراد خصوصی

۴. آثار و اجرای مسئلیت بین المللی

الف: انتساب فرر و زیان و انواع آن

ب: حسایت دیپلماتیک

ج: اقدام مستقیم فرد در حقوق بین الملل

د: خسارت و جبران آن

حقوق دریاها

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول حقوقی حاکم بر دریاها و اقیانوسها که امروزه از اهمیت اقتصادی، تجاری و نظامی خاصی برخوردار است.

سرفصل دروس:

۱. تدوین و توسعه حقوق دریاها

۲. مناطق تحت حاکمیت دولت ساحلی (آبهای داخلی، دریانی سرزمینی، آبهای مجمع (الجزایری))

الف: تعریف و نظام حقوقی

ب: تحدید حدود

۳. تنگه ها

الف: تعریف

ب: تنگه های با نظام حقوقی بین المللی

ج: تنگه های با نظام حقوقی خاص

۴. مناطق تحت حقوق حاکمه دولت ساحلی (فلات قاره، منطقه اقتصادی انحصاری)

الف: تعریف و نظام حقوقی

ب: تحدید حدود

۵. دریای آزاد

الف: تعریف

ب: نظام حقوقی

ج: نظام حقوقی بهره برداری از اعماق (میراث مشترک بشریت)

۶. دریای بسته و نیمه بسته

الف: تعریف

ب: نظام حقوقی

۷. دسترسی دولتهای بادوں ساحل به دریا و آزادی ترانزیت
۸. حفاظت محیط زیست دریایی
۹. تحقیقات علمی و انتقال تکنولوژی دریایی
۱۰. حل و فصل اختلافات

حقوق بین الملل اقتصادی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیز: ندارد

هدف: آشنایی با مقررات مربوط به داد و ستد ها و حرکت سرمایه و تکنولوژی در سطح بین المللی

سرفصل دروس:

۱. کلیات حقوق بین الملل اقتصادی

الف: تعریف و حدود

ب: بینش های گوناگون

۲. سیستم های تجارت بین المللی

الف: سیستم G. A. T. (گات از اویل ژانویه ۱۹۹۵ به سازمان جهانی تجارت تبدیل شده است) و روابط تجاری آزاد بین کشورهای سرمایه داری

ب: نظامهای مبتنی بر روابط خاص و همکاریهای منطقه ای (جامعه اروپا، اوپک، آپک، جامعه اقتصادی آفریقا، جامعه اقتصادی آمریکا، نفتا وغیره).

۳. مسائل پولی و ارزی بین المللی

الف: سیستم Bretton Woods (صندوق بین المللی یون و...).

ب: سایر سیستم های پولی در جهان

۴. سرمایه گذاری بین المللی

الف: علل گوناگون حرکت عوامل تولید

ب: سرمایه گذاری خصوصی خارجی و ابزار باصطلاح حقوقی سلطه

ج: سرمایه گذاری دولتی

د: قطع نامه های مجمع عمومی راجع به حاکمیت دولت ها

هـ انتقال تکنولوژی و گسترش صادرات بعضی کشورها در کشورهای جهان سوم

و: ملی کردن و مسئله حقوقی آن

ر: شرکت های چندملیتی و استعمال نو

سازمانهای بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با ریشه‌های همبستگی‌ها در جهان معاصر و آثر آن در زندگی اجتماعی بین المللی آنها.

سرفصل دروس:

۱. سابقه تاریخی ایجاد سازمانهای بین المللی بین کشورهای جهان و بین افراد.
۲. تحول و تکامل سازمانهای بین المللی دولتی معاصر و علل گوناگون آن.

الف: سازمانهای بین المللی جهانی

*. سازمان ملل متحد

*. سازمانهای تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد

ب: سازمانهای بین المللی محدود به برخی از کشورها

*. سازمانهای سیاسی - نظامی

*. سازمانهای اقتصادی

*. سازمانهای دیگر

حقوق بین الملل اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با دیدگاه اسلام در زمینه مسائل حقوق بین الملل

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود.

۱. طرح سه مرحله‌ای نظام بین المللی از دیدگاه اسلام (شوری حقوق بین الملل و طرح حکومت واحد جهانی)

۲. مطالعه تطبیقی حقوق بین الملل عمومی و منابع آن و نقیب بر نظام حقوق بین الملل کنونی و ضعفهای تئوریکی نظام کنونی حقوق بین الملل و ضعفهای کاربردی آن و نیازهای سازمان ملل متحده و شورای امنیت و دادگستری بین المللی و بن بست عملیات نظامی صلح و ماهیت استکباری نظام بین المللی کنونی.

۳. صلح و جنگ در اسلام (اصل فراردادی کردن روابط بین الملل و جغرافیای سیاسی جهان از دیدگاه فقه اسلامی و مسئله شناسائی و تئوری کشور و انواع فراردادهای بین‌المللی و آثار حقوقی صلح و جناد و شرائط و مقررات آن و آثار حقوقی ناشی از جنگ)

۴. مسائل حقوق بین الملل خصوصی از دیدگاه فقه اسلامی (تابعیت و پنهانگی و تعارض قوانین و حقوق اقلیتها)

۵. اصول روابط بین الملل و تحولات حقوقی آن در میان مسلمین (در عصر پیامبر (ص) و در عصر خلفاء راشدین و در دوران خلفای بنی امية و بنی عباس و در دوران خلافت عثمانی و جنگ بین المللی)

روش‌های حقوقی حل اختلافات بین المللی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با سیستم‌های قضائی بین المللی که جهت حل اختلافات و اجرای عدالت بین المللی پیش‌بینی شده است.

سرفصل دروس:

۱. کلیات و منابع حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی

الف: قراردادهای لاهه

ب: میثاق جامعه ملل و منشور ملل متحد

ج: پیمان عمومی داوری

د: قراردادهای دیگر

۲. داوری بین المللی

الف: تشکیل دادگاه داوری

ب: حقوق حاکم بر ماهیت دعوا

ج: حقوق حاکم بر صورت دعوا

د: رأی داوری و اجرای آن

۳. دادگاههای بین المللی

الف: تشکیلات دیوان بین المللی دادگستری

ب: صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری

ج: آئین رسیدگی در دیوان بین المللی دادگستری

د: سایر دادگاههای بین المللی

حقوق بین الملل خبروصی

بیانیه این دوره تدریس شد

مدة در تدریس

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل مهم تعارض قوانین و تقویت قدرت استدلال آذان در ارائه راه حل در دعاوی بین المللی و آماده ساختن آذان برای تحقیقات دوره دکترا می باشد.

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود.

۱. تعارض قوانین در مورد سهم شرکتها
۲. تعارض قوانین در مورد قراردادها
۳. تعارض قوانین در مورد اسناد
۴. اجرای احکام و اسناد خارجی
۵. تعارض چند قانون ملی در مورد احوال شخصیه

متون حقوقی به زبان خارجی (انگلیسی و فرانسه)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با متون خارجی و توانایی استفاده از آنها می‌باشد.

سرفصل دروس:

متون حقوقی شامل متون دکترین، قراردادهای بین‌المللی و آراء داوری و قضائی بین‌المللی می‌باشد.

۲- دروس اختیاری دوره' کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

تاریخ تحولات حقوق بین الملل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنائی با سیر تاریخی حقوق بین الملل که منظور نقد و بررسی و انتخاب و ارائه راهبه و طرحهایی برای ناسامانی‌هایی گردشته است.

سرفصل دروس:

۱. جامعه بین الملل در قرون وسطی
۲. حقوق بین الملل از ابتدای پیدایش دولت تا جنگ بین الملل اول
  - الف: خصوصیت آن (اروپائی - عرفی - سیاسی)
  - ب: واقعیات جامعه بین المللی در این دوران (پدیده استعمار و هجوم امپراتریسم اروپائی به کشورها و مسلطه جهان).
  - ج: جنگ بین الملل اول و پیان این دوران
- ۳: توسعه حقوق بین الملل در بین دو جنگ جهانی و مساعی جامعه ملل و شکست آن
۴. بیداری ملتها و آغاز مبارزات استقلال طلبانه
۵. شکل گیری مذاهیم جدید در حقوق بین الملل عمومی
۶. مبارزه علیه استعمار نو و سلطه فرهنگی
۷. وظیف حقوق بین الملل با توجه به واقعیت جهان کنونی.

حقوق هوا و فضا

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشنباز:

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با قواعد و مقررات بین المللی حاکم بر هوا و فضا می باشد.

سرفصل دروس:

۱. کلیات

۲. تشکیل حقوق بین الملل هوا

الف: تعریف حقوق بین الملل هوا

ب: عوامل موثر در ایجاد و تحول قواعد حقوق بین الملل هوا

ج: طبقه بندی حقوق بین الملل هوا

د: مقدمات تدوین و تنظیم مقررات حقوق بین الملل هوا

۳. منابع حقوق بین الملل هوا

الف: پیشنهای بین المللی چندجانبه

ب: قراردادهای بین المللی دوجانبه

۴. حقوق جزای بین الملل هوا

۵. منابع داخلی یا ملی حقوق هوا

الف: قانون هوایی کشوری

ب: قانون مجازات اخلاقی کنندگان در امنیت پرواز هوایی مصوب ۱۳۵۰/۱/۲۳

ج: قوانین ناظر بر پذیرش و اعسال کتوانسیونهای توکیو، لاهه و مونترال

حقوق بین الملل فضا

۱. کلیات

الف: ماهیت حقوقی فضای مأموراء جو

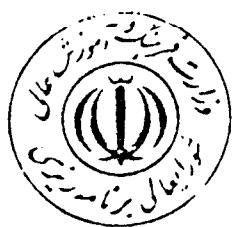
ب: تعریف حقوق بین الملل فضا

۲. ویژگیهای حقوق فضا

۳. منابع حقوق بین الملل فضایی

الف: مقررات مربوط به بهره برداری از فضا

ب: مقررات مربوط به ارتباخت راه دور فضایی

حقوق جزای بین الملل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با چگونگی همکاری دولتها در جلوگیری از جرائم و مجازات مجرمین می باشد.

سرفصل دروس:

۱. مقدمه

الف: مفهوم حقوق جزای بین الملل

ب: حقوق جرائم بین المللی یا حقوق بین الملل جزایی

ج: جرائی که طبعاً بین المللی محسوب می شوند (زمینه های عقلی و تاریخی موضوع - منابع نوشته - قاضی صالح - متهم جرم بین المللی - اجرای حقوق جرائم بین المللی)

د: جرائی که از حیث نحوه اتهام بین المللی محسوب می شوند: قانون بین الملل جزایی - جرائم قراردادی - تعاوون جزایی

۲. حقوق جزایی بین المللی

الف: محدوده، اعمال قوانین جزایی داخلی؛ اصل سرزمینی بودن قوانین جزایی - استثنایات وارد بر آن - نتایج

ب: تعاوون جزایی بین المللی: استرداد مجرمین - آثار بین المللی احکام جزایی - موارد دیگر تعاوون جزایی بین المللی

حقوق مخاصمات مسلحانه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۲۴ ساعت

پیشنباز: ندارد

هدف: آشنایی با سیر قواعد حاکم بر اصل توسل به زور و حقوق حاکم بر مخاصمات مسلحانه است.

سرفصل دروس:

۱. تحولات تاریخی اصل توسل به زور و منابع حقوق مخاصمات مسلحانه

۲. مخاصمات مسلحانه و حقوق قبل اجرا در آن

الف: شروع مخاصمات مسلحانه و آثار آن

ب: انواع مخاصمات مسلحانه و حقوق مربوط به آن

ج: نظامیان و غیرنظامیان

د: اسرا و مجرموں

هـ: رفع بکارگیری روشی ضد انسانی.

و: حقوق و وظایف دولتهای متخصص در مناطق اشغالی

۳. ضمانت اجرای عدم رعایت مقررات مخاصمات مسلحانه

الف: دادگاههای نظامی

۴. بی طرفی کامل و دخالت غیرمستقیم

۵. فعلیتهای بین المللی در جهت حفظ صلح و امنیت جمعی بین المللی

الف: حذف مخاصمات مسلحانه از صحفه بین المللی (پیمانها و قراردادهای صلح).

(دفعه م مشروع)

ب: راههای کمک به ازمهای بردن مخاصمات مسلحانه (خلع سلاح، تقلیل سلاح).

نظارت و کنترل بین المللی، عدم تعهد و آثار آن، توازن قوا و نقش آن در جلوگیری از مخاصمات مسلحانه)

حقوق دیپلماتیک و کنسولی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با قواعد مربوط به اعزام، پذیرش و حفاظت از مأموران و اماکن دیپلماتیک و کنسولی و حدود و وظایف و اختیارات آنها می باشد.

سرفصل دروس:

۱. تدوین و توسعه حقوق دیپلماتیک و کنسولی توسط ملل متحد

الف: کنوانسیون وین ۱۹۶۱ در مورد حقوق دیپلماتیک

ب: کنوانسیون ۱۹۶۳ وین راجع به حقوق کنسولی

ج: سایر کنوانسیونها

۲. حقوق دیپلماتیک

الف: ایجاد هیات دیپلماتیک و تشکیلات آن

ب: آغاز و انتهای مأموریت اعضا هیئت های دیپلماتیک

ج: فعالیت هیات دیپلماتیک و وظایف آن

د: مزايا و مصونیت های دیپلماتیک و وظایف آن

هـ: قطع روابط دیپلماتیک و آثار آن

۳. حقوق کنسولی

الف: ایجاد روابط کنسولی

ب: مزايا و مصونیت های کنسولی

ج: پایان مأموریت کنسولی

تأسیس و جانشینی دولتها در حقوق بین الملل

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیز: ندارد

هدف: بررسی ترکیب و ساختار جامعه بین المللی دولتها امکان تغییر در این ساختار و آثار حقوقی آن می باشد.

سرفصل دروس:

۱. جانشینی دولتها، حکومتها

۲. اصل استمرار دولتها

۳. اشکال تأسیس یک دولت (مراجعه به آراء عصومی، استعماز زدایی، اتحاد، تجزیه و جدایی، الحق)

۴. شناسایی دولت

۵. تحول تصوری های راجع به مسائل مربوط به جانشینی دولتها و دیدگاه مکتب مختلف از تعریف جانشینی دولتها و نقطه نظرات حقوقدانان کشورهای آمریکای لاتین، آسیا و آفریقا، کشورهای سوسیالیست و اروپا و آمریکای شمالی و کمیسیون حقوق بین الملل در مسئله جانشینی دولتها.

۶. جانشینی دولتها در معاهدات (تشريع معاهده وین ۱۹۷۸ و ارزیابی آن)

۷. جانشینی دولتها در اموال، آرشیو و فروض (تشريع معاهده وین ۱۹۸۳ و ارزیابی آن)

سازمانهای منطقه‌ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیش‌نیاز: سازمانهای بین‌المللی

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با همیستگیها و همکاریهای مختلف در سطح منطقه‌ای می‌باشد.

سرفصل دروس:

۱. سیر تحول سازمانهای منطقه‌ای و روابط آنها با سازمانهای جهانی و قدرت‌های بزرگ
۲. سازمانهای منطقه‌ای آسیایی
۳. سازمانهای منطقه‌ای آفریقائی
۴. سازمانهای منطقه‌ای آمریکایی
۵. سازمانهای منطقه‌ای اروپائی

حقوق بین الملل ارتباطات جمعی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با قواعد و مقررات بین المللی حاکم بر ارتباطات جمعی می باشد.

سرفصل دروس:

مقدمه: اهمیت حقوق بین الملل ارتباطات در دنیای معاصر

۱. مبانی و کلیات

الف: مفاهیم و تعاریف

ب: قلمرو حقوق بین الملل ارتباطات جمعی

۲. آزادی اطلاعات در صحنه روابط بین المللی

الف: سیر تحول کوشش های جهانی در زمینه آزادی مطبوعات و ارتباطات جمعی

ب: برخورد نظریه های جریان آزاد اطلاعات و حاکمیت ملی در روابط بین المللی ارتباطات

ج: مقررات بین المللی در مورد محتوى اطلاعات

۳. فعالیت های ارتباطی و خبری در سطح بین المللی

الف: مساله دستیابی آزادانه روزنامه نگاران به منابع خبری جهانی

ب: حمایت روزنامه نگاران در مؤمریت های خطروزآک

ج: مسئله مقررات جهانی شرافت حرفه ای روزنامه نگاران

د: خبرگزاری های بین المللی و حوزه های فعالیت و نفوذ جهانی آنها

۴. وضع بین المللی انتقال پیام های ارتباطی

الف: سازمان های بین المللی انتقال پیام

ب: اتحادیه پستی جهانی

ج: اتحادیه بین المللی ارتباطات دور

د: سیستم های بین المللی ارتباطات ماهواره ای

حقوق بین المللی کار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آگاهی از موازین و معیارهای بین المللی مربوط به روابط کار و همچنین تعهدات کشورهای عضو سازمان بین المللی کار (از جمله کشور ما) در برابر مقاوله نامه‌های این سازمان و بالاخره حدود استفاده از موازین و معیارهای بین المللی در حقوق داخلی می‌باشد.

سرفصل دروس:

۱. تعریف و تعیین حدود حقوق بین المللی کار در ارتباط با رشته‌های دیگر حقوق
۲. دلائل ایجاد سازمان بین المللی کار و تحول آن
۳. حدود صلاحیت سازمان بین المللی کار: چگونگی عضویت کشورها و مشترکت
نمایندگان کارگران و کارفرمایان و دولتها
۴. ارگانهای سازمان (کنفرانس بین المللی کار و اهیت آن، دیگر ارگان‌ها)
۵. منابع حقوق بین المللی کار
۶. مشخصات و ویژگیهای مقاوله نامه‌ها و توصیه نامه‌ها و اهمیت حقوقی آنها
۷. تعهدات کشورهای عضو سازمان بین المللی کار در قبال مقاوله نامه‌ها و توصیه نامه‌ها
و چگونگی تأیید و الحاق، تأثیر آنها در حقوق داخلی و موارد تعارض و تقدم موازین بین المللی
و داخلی
۸. چگونگی نظارت بین المللی بر اجرای مقاوله نامه‌ها
۹. بررسی بخشی از موازین ایفاده‌های بین المللی کار

حقوق بین المللی توسعه

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با قواعد حقوقی حاکم بر مسائل توسعه می‌باشد

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. عصر استعمار

۲. عصر استقلال

۳. عصر بحرانها (بحران پولی، غذایی، انرژی)

۴. مطالبه نظام نو اقتصادی بین المللی

بخش دوم: اصول بنیادین حقوق بین الملل توسعه

۱. اصل حاکمیت

۲. اصل مساوات

۳. اصل همبستگی

بخش سوم: نهادهای توسعه

۱. دولت

الف: تفکیک میان دولتهای توسعه یافته و دولتهای در حال توسعه

ب: تفکیک بین دولتهای در حال توسعه

۲. سازمانهای بین المللی

الف: سیستم ملل متحد و توسعه

ب: سیستم برtron و وذر و توسعه

ج: آنکتاد و توسعه

د: سازمان تجارت جهانی (دات سابق) و توسعه

۳. سازمانهای منطقه‌ای و توسعه

الف: جامعه اروپا و توسعه

ب: سازمان دولتهای آمریکایی و توسعه

ج: سازمان وحدت آفریقا و توسعه

د: آپک (سازمان هسکاری اقتصادی آسیا اقیانوسیه) و توسعه

۴. سازمان کالاهای بنیادین و توسعه

بخش چهارم: منابع حقوق بین الملل توسعه

۱. تأثیر معاهدات در حقوق بین الملل توسعه

۲. قواعد آمره و توسعه

۳. تأثیر قطعنامه‌ها در حقوق بین الملل توسعه

۴. قراردادهای دو و چندجانبه در مورد توسعه (نحوه اعتقاد قانون حکم، حل و فصل اختلافات مربوط به این نوع قراردادها...)

بخش پنجم: تأثیر نظریت در توسعه

۱. حاکمیت دانشی دولتها بر منابع طبیعی (ملی کردن و توسعه)

بخش ششم: سرمایه‌گذاری خصوصی خارجی و توسعه

۱. شرکتهای فراملی - شرکتهایی مشترک

۲. شرکتهایی مشترک

بخش هفتم: ره آورده توسعه

۱. انتقال تکنولوژی

۲. انتقال منابع مالی و پولی

۳. کمک‌های مالی به دولتهای در حال توسعه

مسئولیت مدنی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوقی مربوط به مسئولیت مدنی.

سرفصل دروس:

بخش اول: کلیات

۱. تعریف مسئولیت
۲. تفاوت مسئولیت مدنی و کیفری
۳. تفاوت مسئولیت قراردادی و غیر قراردادی

بخش دوم: مبانی مسئولیت

۱. تئوری خطا
۲. تئوری خطر

بخش سوم: ارکان مسئولیت

۱. ورود ضرر
۲. فعل زیان آور مشیت و منفی
۳. فعل شخصی و فعل غیر شخصی
۴. رابطه سبیت

بخش چهارم: آثار مسئولیت مدنی

۱. جبران خسارت
۲. انصراف قراردادها در مسئولیت مدنی

بررسی تفصیلی برخی مسائل حقوق بین الملل عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: شناساندن عمیق منابع حقوق بین الملل غیر از معاهدات و اصول حاکم بر روابط بین المللی و سایر مسائل مهم مطروده در حقوق بین الملل می باشد.

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود

بخش اول: منابع حقوق بین الملل عمومی

۱. اصول کلی حقوق بین الملل

۲. عرف بین الملل

۳. رویه قضائی

۴. دکترین

بخش دوم: اصول حاکم بر روابط بین المللی

۱. اصل برابری

۲. اصل عدم مداخله

۳. اصل استقلال

بخش سوم: مسائل دیگر با تصویب گروه مربوط

حقوق تجارت بین الملل

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۳۴ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسائل حقوق تجارت بین الملل که از روابط تجاری بین الملل ناشی می شود.

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود

بخش اول: ورود و اشتغال خارجیان به شغل تجاری و انجام اعمال تجاری

بخش دوم: مؤسسه تجاری و عوامل تشکیل دهنده آن

بخش سوم: وجود شرکتهای خارجی و شرایط آنها

بخش چهارم: نظام سرمایه‌گذاری بین المللی

بخش پنجم: بیع بین المللی

بخش ششم: قرارداد فروش در حقوق فرانسه - آلمان - انگلستان

بخش هفتم: دعوای مربوط به قراردادهای بین المللی (داوری)

بخش هشتم: مقررات اروپائی علیه عملیات محدود گشته رقابت بین المللی

بخش نهم: مراحل مختلف مفارشات خارجی تا خروج جنس از گمرک در ایران

بخش دهم: عملیات بانکی و اعتبار استادی در ایران

بخش یازدهم: مقررات صادرات و واردات در ایران

حقوق دریایی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول و قواعد بین‌المللی حاکم بر استفاده بازارگانی از آبهای دریائی بین‌المللی می‌باشد.

سرفصل دروس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود

بخش اول: قرارداد حمل و نقل دریائی

۱. بررسی کنوانسیون ۱۹۲۴ بروکسل و اقداماتی که منتهی به انتقاد آن قرارداد گردید.
۲. بررسی کنوانسیون ۱۹۷۸ همبورگ

الف: انعقاد قرارداد

ب: اجرای قرارداد

ج: مسئولیت متعدد حمل و نقل

بخش دوم: قرارداد اجزه کشی و اقسام آن

۱. قرارداد برای مدت معین و بررسی حقوق و وظایف مجر و مستأجر
۲. قرارداد برای سفر معین و بررسی حقوق و وظایف مجر و مستأجر
۳. قرارداد اجزه کشی به صورت نخست و بررسی حقوق و وظایف مجر و مستأجر

بخش سوم: تصادم کشی در دریا و بررسی کنوانسیونهای حاکم بر آن

بخش چهارم: کسک و معاوضت در دریا و بررسی کنوانسیونهای حاکم بر آن

بخش پنجم: خسارات مشترک دریائی و بررسی کنوانسیونهای حاکم بر آن

نظريه های مختلف در روابط بين الملل

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعت تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با نظریه های مطرحه در روابط بین الملل برای تحلیل مسائل بین المللی می باشد.

سرفصل دروس:

بخش اول: ضرورت تئوری در روابط بین الملل

بخش دوم: مشکلات و موانعی که برای تئوریزه کردن رفتار سیاسی با دیگران (دولتها) در روابط بین الملل وجود دارد.

بخش سوم: بررسی تئوری هسگرائی و واگرائی در سیاست بین الملل

بخش چهارم: مطالعه تئوری موازن قدرت و تفاوتها میان برخورد کلاسیک و جدید نسبت به این تئوری

بخش پنجم: تجزیه و تحلیل تئوری بازدارندگی

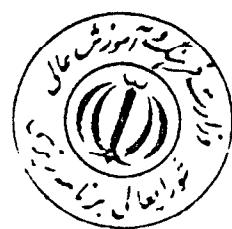
بخش ششم: بررسی تئوری بازیها در روابط بین الملل

بخش هفتم: برخورد سیستمی و عملکردی در روابط بین الملل

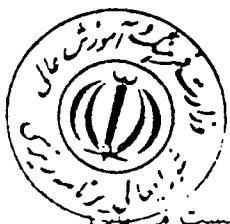
بخش هشتم: بهره گیری از تئوری تصمیم گیری در مطالعه روابط میان واحد های سیاسی

بخش نهم: برداشت‌های مارکسیستی نسبت به برخی از تئوریهای روابط بین‌المللی

بخش دهم: نقد و ارزیابی تئوریهای روابط بین‌المللی

حقوق بین الملل محیط زیست

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

ساعات تدریس: ۱۷ ساعت

پیشیاز: ندارد

هدف: آشنایی با قواعد بین المللی حاکم بر محیط زیست

سرفصل دروس:

بخش اول: پیدایش و توسعه قواعد فراردادی برای حفاظت از محیط زیست

۱. معاهدات بین المللی

۲. معاهدات منطقه ای

۳. مقررات داخلی

بخش دوم: مسئولیت بین المللی دولتها برای خسارات وارد به محیط زیست

۱. مسئولیت مدنی

۲. مسئولیت کیفری